

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 grudnia 2023 r.,
sprawy **D. P.**
skazanego z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu
z dnia 23 listopada 2022 r., sygn. akt V Ka 119/22
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Przysusze
z dnia 25 października 2021 r., sygn. akt II K 156/20

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazanego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

D. P. został oskarżony o to, że:

1. w dniu [...] 2019 r. na drodze krajowej nr [...] w miejscowości O. gm. O. ,
naruszy umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że
będąc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,97 promila alkoholu we krwi,
kierował bez włączonego oświetlenia skuterem marki R. i nr rejestracyjnym [...] i
przewoził pasażera M.P. znajdującego się w stanie nietrzeźwości, nie zachował
szczególnej ostrożności i dojeżdżając do skrzyżowania z drogą nr [...] , nie

ustąpił pierwszeństwa przejazdu poruszającemu się tą drogą, prawidłowo jadącemu A. R. samochodem marki [...] nr rejestracyjny [...], w wyniku czego uderzył w prawy narożnik tego pojazdu, na skutek czego pasażer skutera M. P. w wyniku odniesionych obrażeń ciała poniósł śmierć na miejscu zdarzenia, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.

2. w dniu [...] 2019 r. w miejscowości K. O. i O. gm. O. , będąc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 1,97 promila alkoholu we krwi, kierował po drodze publicznej skuterem marki R. nr rejestracyjny [...] , tj. o popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Przysusze wyrokiem z 25 października 2021 r., sygn. akt II K 156/20:

1. D. P. uznał za winnego popełniania czynu zarzucanego mu w pkt 1 aktu oskarżenia z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego dożywotnio zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;
3. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego M. P. tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę 5000 zł;
4. D. P. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt 2 aktu oskarżenia z art. 178a § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
5. na podstawie art. 42 § 2 k.k. i art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;
6. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 5000 zł;
7. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone w pkt. I i IV wyroku kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;
8. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone w pkt. II i V wyroku zakazy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych połączył i

wymierzył oskarżonemu łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio;

9. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego M. P. kwotę 1512 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego;
10. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5000 zł tytułem części kosztów sądowych i zwolnił oskarżonego od tych kosztów w pozostałej części.

Sąd Okręgowy w Radomiu, po rozpoznaniu apelacji obrońców oskarżonego, wyrokiem z 23 listopada 2022 r., sygn. akt V Ka 119/22, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt I), zasądzając od oskarżonego D. P. na rzecz oskarżyciela posiłkowego M. P. zwrot poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego (pkt II), jak również zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze (pkt III).

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca D. P. , który zaskarżając to orzeczenie w całości, podniósł zarzuty:

1. rażącego naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, tj. art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 440 k.p.k. poprzez brak uwzględnienia na korzyść oskarżonego wniosków wynikających z dowodu w postaci „Opinii nr [...]” z dnia 29 sierpnia 2022 r., a to, że: (i) D. P. mógł doznać obrażeń jako pasażer motoroweru marki R. , przyjmując, iż podróżował w pozycji siedzącej lub do niej zbliżonej i przy kolidowaniu głowy z okolicą drzwi samochodu marki [...] mógł doznać obrażeń po stronie lewej twarzy i w okolicy skroniowej lewej, a ponadto najpewniej doszło do uderzenia tułowiem (klatką piersiową i brzuchem) pasażera w plecy i w okolicę lewego biodra kierowcy motoroweru, a następnie w prawy bok pojazdu, co mogło u niego skutkować wskazanymi obrażeniami; (ii) M. P. mógł doznać obrażeń jako kierowcy motoroweru marki R. na co wskazują jego obrażenia, bowiem przy uderzeniu w przednie prawe drzwi oraz lusterko zewnętrzne prawe mógł doznać obrażeń klatki piersiowej, lewego barku, lewego przedramienia i lewej kończyny dolnej oraz otarcia naskórka po uderzeniu w nadwozie pojazdu lub w upadku na podłozę;
2. rażącego naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, tj. art. 201 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej i potraktowanie przedmiotowego wniosku, jako „narzucania biegłym metody ich badań” oraz niemającego istotnego znaczenia dla

rozstrzygnięcia sprawy, w sytuacji gdy dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z „Opinii nr [...]” z dnia 29 sierpnia 2022 r. ujawniło nowe istotne wnioski dotyczące przebiegu zdarzenia i możliwego wpływu M. P. na jego finał, które stoją w oczywistej sprzeczności z wnioskami wyrażonymi w opinii nr [...] z dnia 26 marca 2020 r. przygotowanej przez biegłego M.S. oraz opinii zespołowej biegłych W.O. i K.Ł. nr [...], a tym samym konieczne – zdaniem obrońcy - jawiło się dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej celem dokonania prawidłowej oceny wskazanych wzajemnie ze sobą sprzecznych wniosków.

Wskazując na te zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w Przysusze w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, wobec czego podlegała oddaleniu na posiedzeniu, zgodnie z art. 535 § 3 k.p.k.

Przypomnieć należy, że kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.) i tylko w razie wystąpienia uchybień z art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło mieć ono istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Kasacja wniesiona w niniejszej sprawie wprawdzie odnosi się w sposób formalny do wyroku Sądu odwoławczego, jednak przywołane naruszenie w znacznej mierze wyroku tego w ogóle nie dotyczą. Zarzut sformułowany w pkt. a) kasacji, wskazujący na naruszenia przepisów art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., w ogóle nie odnosi się do postępowania odwoławczego i ewentualnych błędów, jakich mógłby dopuścić się w toku kontroli instancyjnej Sąd Okręgowy. Wskazane normy zawierają przecież zasady, którymi kierować się powinien sąd *meriti*, a nie sąd II instancji, zwłaszcza jeśli, jak w tej sprawie, podzielił w pełni ocenę dowodów i ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy w Przysusze i utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Poza tym, w sposób konstrukcyjnie wadliwy skarżący zestawiał zarzuty naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., w sytuacji gdy są to przepisy rozłączne, do których jednoczesnego naruszenia w istocie nie może dojść. O niedających się usunąć wątpliwościach można mówić dopiero po przeprowadzeniu prawidłowej i wszechstronnej oceny dowodów, spełniającej wymogi przewidziane w art. 7 k.p.k. Dopiero gdy ocena taka została przeprowadzona, a w jej wyniku doszło do sytuacji, kiedy w ocenie sądu orzekającego istnieją co najmniej dwie równie prawdopodobne wersje zdarzenia, sąd ma obowiązek przyjąć wersję najkorzystniejszą. Niedające się usunąć wątpliwości w rozumieniu art. 5 § 2 k.p.k., to nie wątpliwości wynikające z przyjęcia którejkolwiek z występujących w procesie wersji zdarzenia, ale wątpliwości powstałe na skutek wszechstronnie przeprowadzonej i wieloaspektowej,

zupełnej oceny dowodów występujących w sprawie, kiedy kryteria z art. 7 k.p.k. nie pozwalają na dokonanie ustaleń faktycznych o charakterze pewnym, a zarazem dla oskarżonego niekorzystnym. W konsekwencji tego podniesienie naruszenia art. 7 k.p.k. może z natury rzeczy dotyczyć wyłącznie tego etapu oceny dowodów, kiedy regulacja z art. 5 § 2 k.p.k. nie może mieć w ogóle zastosowania, gdyż nie mogło dojść do jej naruszenia. Oczywiście jest, że z normy zawartej w art. 5 § 2 k.p.k. nie da się wyprowadzić nakazu akceptacji we wszystkich sytuacjach procesowych jedynie takiej wersji przebiegu inkryminowanego zdarzenia, która jest dla oskarżonego najkorzystniejsza. Takie rozumienie przywołanego przepisu skutkowałoby brakiem możliwości realizacji zasady prawdy materialnej, a w konsekwencji realizacji podstawowego celu procesu karnego. Zarzut naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. może mieć uzasadnione podstawy jedynie wówczas, kiedy skarżący nie kwestionuje kryteriów, jakie zostały wykorzystane w ramach procesu oceny dowodów, dokonanej przez sąd *meriti*, a zarazem kiedy na skutek tego procesu doszło do powstania sytuacji niedających się usunąć wątpliwości, rozstrzygniętych finalnie na niekorzyść. Z pewnością zatem nie jest to sytuacja, kiedy w realiach dowodowych w sprawie istnieje w ogóle więcej niż jedna wersja zdarzenia, gdyż jest to sytuacja występująca w procesie dość powszechnie, jednakże jej samoistne istnienie nie wyczerpuje jeszcze dyspozycji regulacji z art. 5 § 2 k.p.k.

Warto przypomnieć, że Sąd odwoławczy słusznie podniósł, że brak akceptacji dla oceny dowodów przez obrońcę, również nie jest równoznaczny z pojawieniem się nieusuwalnych wątpliwości, o jakich mowa art. 5 § 2 k.p.k. W sprawie wykazano bowiem ponad wszelką wątpliwość, że to D. P. był kierowcą motoroweru R. , a nie – jak próbował wykazać obrońca – pokrzywdzony M. P. Na taką konstatację pozwalały zebrane w tej sprawie dowody, pośród których kluczowe znaczenie miała treść i wnioski opinii biegłych W.O. i K.Ł.. D. P. miał na ciełe obrażenia swoiste dla kierującego jednośladem, natomiast takich charakterystycznych okaleczeń nie stwierdzono na ciełe pasażera.

Konkluzji, kto był kierowcą motoroweru a kto jego pasażerem, nie przełamuje treść dopuszczonej przez Sąd II instancji, opinii prywatnej sporządzonej przez G.L. i K.W. z 29 sierpnia 2022 r. (nr [...]), którzy co prawda nie wykluczyli wersji zdarzenia, w czasie którego pasażerem motoroweru R. mógłby być D. P. , jednak nie oznacza to, że stanowisko z tego dokumentu obligowało sąd do akceptacji takiej wersji. Dokument ten podlegał bowiem ocenie w pryzmacie kryteriów z art. 7 k.p.k. i ocena taka została w sprawie przeprowadzona. lecz treść sporządzonej przez nich opinii okazała się zupełnie bezwartościowa. Sąd odwoławczy wskazał bowiem, że przedstawiona w postępowaniu opinia prywatna nie konkretyzowała źródeł, na podstawie których ją w rzeczywistości oparto, a nadto przedstawiona w niej rekonstrukcja wypadku zawierała tezę, która nie znajdowała potwierdzenia w materiale dowodowym tej sprawy, a była z nim wręcz sprzeczna. Założenie, że samochód [...] uderzył w pojazd jednośladowy, prawą stroną w przednie koło motoroweru, stoi w wyraźnej opozycji nie tylko do załączonej dokumentacji

fotograficznej, jak również do relacji świadków, w tym kierowcy [...] i jego pasażera, według których podczas zdarzenia to w nich coś uderzyło. Procesowa opinia wskazanych biegłych taki scenariusz również wykluczała. Poza tym, szczegółowo wyliczone przez Sąd odwoławczy ułomności prywatnej opinii słusznie doprowadziły do wniosku o jej nieprzydatności do ustaleń faktycznych w sprawie.

Skarżący nie wykazał także, aby w tej sprawie wystąpiły okoliczności uprawniające twierdzenie o rażącej niesprawiedliwości wydanego wobec oskarżonego orzeczenia, co obligowałoby Sąd II instancji do rozstrzygania niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a więc w trybie art. 440 k.p.k. Obowiązek zastosowania tego przepisu przez sąd odwoławczy aktualizuje się jedynie wówczas, kiedy skarżący nie podniósł w środku odwoławczym uchybień należących do względnych powodów odwoławczych, którymi obciążone było postępowanie pierwszoinstancyjne, a tym samym charakter tych uchybień był na tyle kardynalny, że ich istnienie dyskwalifikowało zaskarżone orzeczenie z punktu widzenia zasady sprawiedliwości i obligowało do wyeliminowania go z obrotu prawnego. Oczywiście jest więc, że w zakres objęty potencjalnym naruszeniem art. 440 k.p.k. w ogóle nie może nawet wchodzić kwestia nieuwzględnienia przeprowadzonego w postępowaniu odwoławczym dowodu z prywatnej opinii, której treść była rozważona przez Sąd II instancji, co jednak nie doprowadziło do oczekiwanych przez obronę skutków.

Bezpodstawnie także obrońca podnosi, że Sąd odwoławczy dopuścił się obrazy art. 201 k.p.k. (pkt b kasacji), poprzez oddalenie wniosków dowodowych o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii prywatnej uzupełniającej o nr [...] oraz opinii biegłych S. oraz O. i Ł.. Przepis art. 201 k.p.k. stanowi wyrażnie, że do powołania tych samych lub innych biegłych może dojść tylko wtedy, gdy opinia jest niepełna lub niejasna albo gdy zachodzi sprzeczność w samej opinii lub między różnymi opiniami w tej samej sprawie. Przepis ten nie daje natomiast możliwości mnożenia podejmowanych z urzędu lub na wniosek, decyzji o dopuszczeniu kolejnych dowodów z opinii biegłych, zwłaszcza jeśli orzekające sądy, nie mają żadnych zastrzeżeń do sporządzonej w sprawie opinii, natomiast opinia prywatna przedstawiona przez stronę, wyrażnie nie nosi cech dowodu przekonującego. Obowiązek przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłych procesowych, w trybie art. 201 k.p.k., w sytuacji przedstawienia przez stronę opinii prywatnej, aktualizuje się jedynie wówczas, kiedy ocena tej opinii prywatnej nie może być dokonana przy wykorzystaniu dowodów, której już były przeprowadzone. Jeżeli natomiast dowody przeprowadzone wcześniej, w szczególności związane z wiedzą specjalną, a więc opinia biegłych procesowych dopuszczona w trybie art. 193 i 194 k.p.k., pozwalają na ocenę opinii prywatnej i wszystkich istotnych poruszonych w niej kwestiach, nie ma potrzeby do sięgania po regulację z art. 201 k.p.k. i tryb uzupełniania opinii, który jest tam przewidziany.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że Sąd II instancji zasadnie zatem oddalił oba wnioski obrońcy na podstawie art. 201 k.p.k., podnosząc

jednocześnie, że opinia prywatna nie zawierała dostatecznej ilości danych uprawniających do formułowania wniosków końcowych i tym samym nie było możliwości pozytywnej jej weryfikacji, zaś w kolejnym wniosku obrońca narzucał biegłym określone metody i sposoby badawcze, nie wykazując zarazem w sposób przekonujący wadliwości, jakie miałyby obciążać opinię już sporządzoną; wybór metody badawczej należy bowiem do biegłego, a nie organu procesowego czy też obrońcy (termin rozprawy odwoławczej 18 listopada 2022 r., k. 501).

Wniesiona kasacja nie zawierała zatem argumentów, które wskazywałyby na rzeczywiste i konkretne uchybienia w przeprowadzonej przez Sąd II instancji kontroli instancyjnej, a więc, że została ona przeprowadzona w sposób odbiegający od standardów sumienności i rzetelności. Obrońca sformułowanymi zarzutami próbował natomiast doprowadzić do ponownej, niejako „trzecioinstancyjnej” kontroli orzeczenia Sądu nie tyle II co I instancji, nie zważając, że postępowanie kasacyjne nie służy tego rodzaju weryfikacji, co wynika wprost z art. 519 k.p.k., a nadto że w jego ramach może dojść wyłącznie do merytorycznej oceny realnie istniejących uchybień z art. 523 § 1 k.p.k., na wystąpienie których zdecydowanie nie wskazuje wniesiona przez niego kasacja.

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia kasacji, orzeczono jak w pkt I postanowienia, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.[...]

[a!]